

***Analys av
superettanföreningarnas
ekonomi 2001***

**Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström**

Innehåll

	Sida
Föreningarnas resultat	3
Föreningarnas intäkter	5
Föreningarnas kostnader	7
Föreningarnas spelartransfers	9
Föreningarnas Eget kapital, soliditet m m samt Elitlicensens regler i korthet	11
Samband mellan föreningarnas utgifter och tabellposition 2001	13
Sammanfattning	14

Analys av ekonomin i superettanföreningarna 2001

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet i föreningarna i Superettan för år 2001. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av föreningarna samt deras årsbokslut, vilka är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer.

Från och med år 2000 består Superettan av 16 föreningar. Vid jämförelser med åren före år 2000 har jämförelse gjorts med gamla division 1, som omfattade 28 föreningar.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i mkr om ej annat anges.

Superettanföreningarnas resultat

Föreningarna i Superettan redovisade 2001 sammantaget ett underskott uppgående till 7,5 mkr (2000: +14,1 mkr). I årets resultat ingår ett underskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv) på 5,6 mkr (2000: +18,2 mkr). Detta innebär att resultatet från verksamhet exklusive spelaromsättning för föreningarna i Superettan var ett underskott 1,9 mkr (2000: -4,1 mkr), vilket är 2,2 mkr bättre än år 2000.

Resultatets beståndsdelar 2001, mkr

	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Driftresultat	- 1,0	- 2,0
Spelaromsättning	- 5,6	+ 18,2
Räntenetto	- 0,9	- 2,6
Extraordinära poster	+ 0,0	+ 0,5
Redovisat resultat	- 7,5	+ 14,1

Tabell 1

Av de 16 föreningarna i Superettan redovisade 8 föreningar överskott och 8 föreningar underskott 2001. Föregående år redovisade 10 överskott och 6 underskott.

Såväl redovisat resultat som driftsresultat per förening varierar kraftigt. Av tabell 2 framgår respektive resultat per förening. I redovisat resultat ingår spelarnetto medan detta exkluderats i driftsresultatet, där även finansiella poster exkluderats.

Resultat per förening 2001, tkr

	<u>Redovisat resultat</u>	<u>Drift- resultat</u>	<u>Spelarom- sättning</u>	<u>Finansiellt & extraord</u>
Västerås SK FK	+ 1,4	+ 1,3	0,0	+ 0,1
IK Brage	+ 1,2	+ 0,0	+ 1,2	0,0
Umeå FC	+ 0,7	+ 3,3	- 2,4	- 0,2
Gefle IF	+ 0,7	+ 0,3	+ 0,4	0,0
Landskrona BoIS	+ 0,5	+ 0,5	0,0	0,0
IF Sylvia	+ 0,3	+ 0,1	+ 0,3	- 0,1
FC Café Opera Djursholm	+ 0,1	+ 0,6	- 0,5	0,0
Motala AIF FK	+ 0,0	- 0,5	+ 0,5	0,0
Assyriska Föreningen	- 0,4	- 0,1	- 0,3	0,0
IFK Malmö	- 0,8	+ 0,5	- 1,2	- 0,1
GAIS	- 0,9	+ 0,0	- 0,7	- 0,2
Östers IF	- 1,1	- 1,0	- 0,1	0,0
Kalmar FF	- 1,2	+ 0,0	- 1,2	0,0
Västra Frölunda IF	- 1,2	- 1,2	0,0	0,0
Mjällby AIF	- 2,7	- 1,9	- 1,0	+ 0,2
Enköpings SK FK	- 4,1	- 3,1	- 0,4	- 0,6
* Superettan totalt	- 7,5	- 1,2	- 5,4	- 0,9

Tabell 2

Flera av Superettans föreningar har svårt att få driften att gå ihop, men ändå något lättare än i fjol. Det samlade driftunderskottet har minskat mellan åren. Antalet föreningar som redovisade negativa driftsresultat var under år 2001 oförändrat jämfört med år 2000, eller 6 av 16 föreningar.

Spelarförsäljning till utlandet är inte samma möjliga inkomstkälla för föreningarna i Superettan som för de allsvenska föreningarna. Föreningarna i Superettan får snarare rollen av leverantör av spelare till de allsvenska föreningarna när dessa försålt spelare till utlandet. I de fall det finns klausul om ersättning till Superettanförening vid vidareförsäljning från allsvensk förening till utlandet kan dock detta ge betydande kassatillskott. Något sådant större tillskott från vidareförsäljningar till utländska klubbar kan dock inte noteras för år 2001. AIKs försäljning av Mattias Asper gav t.ex. Mjällby AIF ett bra tillskott under år 2000.

Superettanföreningarnas intäkter

Intäkterna i Superettanföreningarna uppgick år 2001 till 154 mkr (2000: 214 mkr) vilket var en minskning med 28 %.

Bland intäkterna ingick spelarförsäljningar brutto med 10,1 mkr (2000: 33,7 mkr, varav 13,3 mkr avsåg Malmö FF och Djurgårdens IF FF).

Totala intäkter Superettan 2000-2001 respektive division 1 1993 – 1999, mkr

	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>
Ordinarie drift	120	145	170	195	210	157	231	180	144
Spelarförsäljning	10	10	15	15	20	23	23	34	10
* Totalt	130	155	195	210	230	180	254	214	154
* Genomsnitt/fören.	4,6	5,5	7,0	7,5	8,2	6,4	9,1	13,4	9,6
* Ordin. Drift % tot	92%	93%	87%	93%	91%	87%	91%	84%	94%

Tabell 3

Noteras bör också att BK Häcken år 1999 spelade i gamla division 1 och år 2000 respektive 2001 i allsvenskan. BK Häckens intäkter från Gothia Cup uppgick år 1999 till 51 mkr. Med hänsyn även taget till detta har den genomsnittliga intäkten per förening ökat markant jämfört med innan Superettan skapades.

Intäktsjämförelse mellan åren 2001 och 2000, mkr

	<u>2001</u>	<u>Andel</u>	<u>2000</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>
Publik	19,3	13%	30,6	14%	- 37%
Egna arrangemang	5,9	4%	5,9	3%	+/- 0%
Reklam & sponsring	40,5	26%	56,9	27%	- 29%
Tips- och mediamedel	37,3	24%	29,5	14%	+ 26%
Lotteri	9,6	6%	10,1	5%	- 5%
Bidrag	14,6	9%	11,9	6%	+ 23%
Övrigt	16,2	11%	35,7	16%	- 55%
* Summa drift	143,4		180,6		
Spelarförsäljning	10,1	7%	33,7	15%	- 70%
Finansiellt & extraordinärt	0,5	0,0%			
* Totalt	154,0	100%	214,3	100%	- 28%

Tabell 4

Publikintäkternas minskning beror främst av att Djurgårdens IF FF och Malmö FF spelade i Superettan under 2000 och i allsvenskan under 2001. Även minskningen av reklam- och sponsringsintäkterna har till stor del sin förklaring i att Malmö FF spelade allsvenskt under 2001. Tips- och mediamedel inkluderar alla de ersättningar föreningarna får via Svensk Elitfotboll (SEF), från Svenska Spel, TV samt gemensamma marknadsprojekt. Tack vare att gott samarbete har dessa intäkter ökat under 2001.

Intäkter per förening 2001 och 2000, mkr

	År 2001	År 2001	År 2000	År 2000
	Intäkter inkl	Intäkter exkl	Intäkter inkl	Intäkter exkl
	<u>spelarförs.</u>	<u>spelarförs</u>	<u>spelarförs.</u>	<u>spelarförs</u>
IK Brage	15,7	14,0	14,8	13,5
Landskrona BoIS	15,1	14,2	12,9	12,7
Kalmar FF	14,5	13,9	14,8	11,5
Mjällby AIF	12,1	12,0	19,5	8,5
Umeå FC	11,3	10,0	9,3	8,1
GAIS	10,8	10,2	Allsvenskan	Allsvenskan
Västerås SK FK	9,6	9,5	14,8	14,1
Östers IF	8,9	8,5	10,9	8,6
Gefle IF	8,3	7,6	Division 2	Division 2
IFK Malmö	8,2	8,1	Division 2	Division 2
Västra Frölunda IF	7,7	6,7	Allsvenskan	Allsvenskan
FC Café Opera Djursholm	7,2	6,6	7,3	7,3
Assyriska Föreningen	6,3	6,2	6,0	6,0
Motala AIF FK	6,3	5,2	Division 2	Division 2
Enköpings SK FK	6,1	6,1	7,3	7,2
IF Sylvia	5,9	5,1	4,6	4,6
Malmö FF	Allsvenskan	Allsvenskan	43,8	40,0
Djurgårdens IF FF	Allsvenskan	Allsvenskan	23,6	14,0
Åtvidabergs FF	Division 2	Division 2	6,5	6,3
Panos Ljungskile SK	Division 2	Division 2	9,3	9,3
Gunnilse IS	Division 2	Division 2	8,9	8,9
* Superettan totalt	154,0	143,9	214,3	180,6

Tabell 5

Man kan bl.a. notera att IK Brage, som hade de högsta intäkterna, nästan hade tre gånger så höga intäkter som IF Sylvia, som hade de lägsta intäkterna.

Man kan också konstatera att föreningar som är etablerade sedan länge på denna sportsliga nivå, och därmed har starkare varumärken, i allmänhet har högre intäkter än föreningar som kommer underifrån från lägre serier.

Superettanförningarnas kostnader

Kostnaderna i Superettanförningarna inklusive kostnadsförda spelarköp uppgick till 160 mkr 2001 (2000: 200 mkr) vilket var en minskning med 20%. Även här är Malmö FF och Djurgårdens IF FF förklaringen. Deras sammantagna kostnader uppgick under år 2000 till 68,5 mkr, eller 34 % av Superettans totala kostnader.

Den genomsnittliga kostnaden per förening uppgick till 10,0 mkr (2000: 12,5 mkr) Den genomsnittliga kostnaden exklusive de från allsvenskan nedflyttade lagen GAIS och Västra Frölunda var 9,9 mkr (2000: exklusive Malmö FF och Djurgårdens IF FF 9,4 mkr).

Detta innebär att justerat för dessa fyra lag, som gått till och från allsvenskan, har den genomsnittliga kostnaden per förening ökat med 0,5 mkr, eller 5%

Kostnadsjämförelse mellan 2001 och 2000, mkr

	<u>2001</u>	<u>Andel</u>	<u>2000</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>
Matchkostnader	28,2	17%	38,4	19%	- 27%
Övriga egna arrangemang	2,4	1%	2,2	1%	+ 10%
Personalkostnader	91,1	57%	105,2	53%	- 13%
Administration	4,6	3%	6,8	3%	- 32%
Reklam & sponsring	6,3	4%	10,1	5%	- 38%
Lokaler	3,3	2%	3,4	2%	- 3%
Övrigt	8,1	5%	14,0	7%	- 43%
* Summa driftkostnader	144,0		180,1		
Spelarförvärv direkt kostnadsförda	7,4	5%	11,6	6%	- 36%
Avskrivningar balans spelarförvärv	8,1	5%	3,9	2%	+ 108%
* Spelarförvärv & -avskrivningar	15,5		15,5		
Övriga avskrivningar	0,7	0%	1,6	1%	- 56%
Finansiella kostnader	1,5	1%	3,0	1%	- 50%
** Totalt	161,7	100%	200,2	100%	- 19%

Tabell 6

Bland kostnaderna ingick utgifter för spelarförvärv som kostnadsfördes direkt med 7,4 mkr (2000: 11,6 mkr) och avskrivningar avseende utgifter för balanserade spelarförvärv med 8,1 mkr (2000: 3,9 mkr).

Den största procentuella kostnadsökningen är avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarförvärv. Detta beror på att fler föreningar övergått till redovisningsprincipen att aktivera utgifter för spelarförvärv från att tidigare kostnadsfört dessa i sin helhet direkt förvärvsåret. Se vidare nedan avsnitt om spelartransfers.

Av kostnaderna svarade föreningarnas personalkostnader för 57 % , eller 91,1 mkr år 2001 (2000: 53 % respektive 105,2 mkr). Trots att personalkostnaderna minskat med 13 % så har, på grund av övriga större kostnadsminskningar, dess andel av de totala kostnaderna ökat.

Jämför även avsnittet ovan angående intäktsjämförelse mellan åren 2001 och 2000.

Spelarlönernas utveckling, 1996-2001, mkr

	<u>1996</u>	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>
Spelarlöner	34,3	37,1	39,8	51,6	45,3	39,8
Driftskostnader	168,6	183,9	167,7	248,1	180,1	144,0
Driftskostnader exkl Gothia Cup			167,7	202,9	180,1	144,0
Förändring spelarlöner		+8,2%	+7,3%	+29,6%	-12,4%	-12,1%
Spel.lönernas andel av driftskostn	20,3%	20,2%	23,7%	20,8%	25,1%	27,6%
Spel.lön. and. av driftk exkl Goth Cup	20,3%	20,2%	23,7%	25,4%	25,1%	27,6%

Tabell 7

De spelare som deltog i Superettan 2001 har alltså i genomsnitt fått en lägre ersättning än de spelare som deltog under 2000.

Observera att vid spelarlönernas utveckling (exkl sociala avgifter) de 6 senaste åren ovan så ändrades antal lag från 28 år 1999 till 16 år 2000, vilket förklarar minskningen mellan dessa båda år.

Minskningen mellan år 2001 och 2000 var 12,1 %. Denna minskning berodde helt på att Malmö FF och Djurgårdens IF F spelade i Superettan år 2000 och i allsvenskan år 2001.

Den genomsnittliga lönekostnaden för spelare per förening uppgick till 2,5 mkr (2000: 2,8 mkr).

Den genomsnittliga kostnaden exklusive de från allsvenskan nedflyttade lagen GAIS och Västra Frölunda var 2,5 mkr (2000: exklusive Malmö FF och Djurgårdens IF FF 2,2 mkr). Detta innebär att justerat för dessa fyra lag, som gått till och från allsvenskan, har den genomsnittliga lönekostnaden för spelare per förening ökat med 0,3 mkr, eller 14 %.

Under år 2001 var den genomsnittliga spelarlönen per månad 9.417 kr/månad vid 12 månaders anställning (2000: 10.738 kr).

Spelarlönernas andel av driftskostnader uppgick år 2001 till 27,6 % (2000: 25,1 %). Ökningen av spelarlönernas andel kan konstateras ha pågått mer eller mindre kontinuerligt sedan 1996, då andelen var omkring 20%.

Observera ovan att, för att få jämförbara siffror mellan åren, särredovisning har skett med hänsyn till om BK Häcken (och därmed Gothia Cup) finns med i Superettans (fd division 1) ekonomi eller inte.

Kostnaderna per förening 2001 och 2000, mkr

	År 2001 Kostn. inkl spelarförv.	År 2001 Kostn. exkl spelarförv.	År 2000 Kostn. inkl spelarförv.	År 2000 Kostn. exkl spelarförv.
Kalmar FF	15,7	13,9	13,5	12,4
Mjällby AIF	14,9	13,8	11,7	10,1
Landskrona BoIS	14,6	13,8	13,0	12,2
IK Brage	14,5	14,0	12,8	12,4
GAIS	11,7	10,4	Allsvenskan	Allsvenskan
Umeå FC	10,6	6,9	11,4	11,4
Enköpings SK	10,2	9,8	7,6	7,2
Östers IF	10,0	9,5	10,9	10,4
Västra Frölunda IF	9,0	8,0	Allsvenskan	Allsvenskan
IFK Malmö	9,0	7,6	Division 2	Division 2
Västerås SK/FK	8,2	8,1	11,4	10,7
Gefle IF	7,6	7,3	Division 2	Division 2
FC Café Opera Djursholm	7,1	6,0	4,4	3,7
Assyriska Föreningen	6,8	6,4	6,4	5,8
Motala AIF FK	6,3	5,7	Division 2	Division 2
IF Sylvia	5,5	5,0	6,2	5,2
Malmö FF	Allsvenskan	Allsvenskan	45,8	42,3
Djurgårdens IF FF	Allsvenskan	Allsvenskan	22,7	19,4
Gunnilse IS	Division 2	Division 2	8,9	8,9
Panos Ljungskile SK	Division 2	Division 2	7,4	6,8
Åtvidabergs FF	Division 2	Division 2	6,1	5,8
* Superettan totalt	161,7	146,2	200,2	184,7

Tabell 8

I första respektive tredje kolumnen ingår föreningens samtliga kostnader.

I kolumn två respektive fyra har från de totala kostnaderna dragits av kostnader för spelarförvärv såväl direkt i sin helhet kostnadsförda vid förvärsåret, som kostnader från årliga avskrivningar.

Skillnaden i kostnader per förening var under år 2001 mindre än under föregående år. Dock är spannet fortfarande mycket stort. Kalmar FF, som hade de högsta kostnaderna, 15,7 mkr, var nästan tre gånger högre än för IF Sylvia, som hade de lägsta kostnaderna, 5,5 mkr.

Jämför även avsnitten dels ovan angående intäkterna per förening samt nedan samband mellan föreningarnas utgifter och tabellposition.

Spelartransfers

Spelarförsäljningarna i Superettan var 2001 klart lägre än under 2000. Spelarförsäljningarna brutto uppgick till 10,1 mkr 2001 (2000: 33,7 mkr).

IK Brage sålde spelare för 1,7 mkr, och var därmed den förening som sålde spelare för mest.

Spelarförvärven gjordes till lägre belopp 2001 än 2000. De totala spelarköpen 2001 uppgick till 9,9 mkr (2000: 13,3 mkr) varav 7,4 mkr kostnadsförts direkt (2000: 11,6 mkr) och 2,5 mkr redovisats i balansräkningen (2000: 1,7 mkr).

Kalmar FF var den förening som köpte spelare för mest pengar med 1,8 mkr.

Spelarförsäljningar och spelarförvärv division 1 1995-1999 och Superettan 2000-2001, mkr

	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>
Spelarförsäljningar	16,4	19,7	23,4	22,7	22,8	33,7	10,1
Spelarförvärv, dir kostn.förda	13,4	12,3	15,7	15,7	15,9	11,6	7,4
Spelarförvärv, balanserade 1)			2,4	0,4	4,6	1,7	2,5

1) Uppgift saknas 1996 och tidigare
Tabell 9

Hälften av föreningarna i Superettan kostnadsförde sina externa spelarförvärv direkt, och hälften redovisade sina utgifter för externa spelarförvärv i balansräkningen 2001. Antalet föreningar vilka balanserar sina utgifter för externa spelarförvärv har under 2001 fördubblats från fyra till åtta.

Man kan anta att elitlicensens krav på det egna kapitalets storlek i vissa fall haft inverkan vid val av redovisningsprincip avseende externa spelarförvärv.

Balanserat värde externa spelarförvärv division 1 1995-1999 och Superettan 2000-2001, mkr

	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>	<u>2001</u>
Bokfört spelarkapital	6,4	4,3	7,2	6,3	8,9	8,2	3,5
Antal fören. som bal. utg.	5	5	5	3	5	4	8

Tabell 10

Det totala balanserade värdet av spelarförvärv i Superettan uppgick 2001 till 3,5 mkr (2000: 8,2 mkr).

Antalet föreningar som valde den redovisningsprincipen ökade således, men den totala summan av balanserat spelarkapital minskade.

Genomgående, i de fall spelarna är upptagna till värde i balansräkningen, värderas de till anskaffningsvärde och skrivs av över kontraktstiden, allt enligt den svenska elitlicensens redovisningsregler. De spelare som aktiveras är genomgående externa spelarförvärv och det är inte fråga om att balansera kostnader för egna produkter. Såväl värderings- som avskrivningsprinciper följer för övrigt internationell praxis.

Föreningar som balanserar utgifter för spelarförvärv

	<u>Balanserat värde, mkr</u>	<u>Balanserat värde, mkr</u>
	<u>2001</u>	<u>2000</u>
IFK Malmö	0,2	Division 2
Umeå FC	0,5	4,0
Malmö FF	Allsvenskan	2,7
Landskrona BoIS	0,6	0,9
FC Café Opera Djursh	0,5	0,5
GAIS	0,5	Allsvenskan
Gefle IF	0,5	Division 2
IF Sylvia	0,2	0,0
Enköpings SK FK	0,2	0,0

Tabell 11

Eget kapital och soliditet för föreningarna i Superettan

Föreningarna i Superettan redovisade ett samlat eget kapital uppgående till –6,6 mkr för 2001 (2000: -12,0 mkr). Den främsta förklaringen till denna förbättring är att Djurgårdens IF FF spelade i allsvenskan år 2001, deras kapitalunderskott uppgick i Superettan år 2000 till 5,6 mkr.

Av föreningarna i Superettan redovisar sju stycken ett positivt eget kapital, och nio stycken ett kapitalunderskott.

Föregående år redovisade sex föreningar ett positivt eget kapital och tio föreningar ett kapitalunderskott.

I det samlade egna kapitalet – 6,6 mkr ingår balanserade externa spelarförvärv med 3,5 mkr.

	<u>Eget kapital, tkr</u>	<u>Soli- ditet</u>	<u>Elitlicenskonskvens</u>
Västra Frölunda IF	+ 5362	54%	Licens
Mjällby AIF	+ 3742	83%	Licens
Kalmar FF	+ 3413	65%	Licens
Gefle IF	+ 2077	50%	Licens
Västerås SK FK	+ 207	5%	Licens
FC Café Opera Djursholm	+ 167	11%	Licens
IK Brage	+ 17	0%	Licens
Assyriska Föreningen	- 137	Negativ	Handlingsplan
Landskrona BoIS	- 422	Negativ	Handlingsplan
Motala AIF FK	-463	Negativ	Div 2 på sportslig grund
IFK Malmö	- 966	Negativ	Handlingsplan
Östers IF	- 1035	Negativt	Handlingsplan
IF Sylvia	- 2035	Negativ	Handlingsplan
Umeå FC	- 4383	Negativ	Div 2 på sportslig grund
GAIS	-4752	Negativ	Div 2 på sportslig grund
Enköpings SK	- 7387	Negativ	Handlingsplan

Tabell 12

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i allsvenskan och Superettan. Denna licens träder i kraft från och med år 2002, och baserar sig på boksluten år 2001.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en förening inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året (d v s vid första tillfället under år 2002) skall uppnå minst noll i eget kapital.

Om handlingsplanen är uppenbart orealistisk avkrävs föreningen att senast den 1/9 inlämna en kontrollbalansräkning per den 30/6. Om även den visar negativt eget kapital sker degradering nästföljande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i november (vid första tillfället november 2002).

Följer föreningen en godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsbokslut (d v s årsbokslut avseende år 2002 vid första tillfället) erhålles elitlicens.

Om man inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsbokslut (d v s årsbokslutet avseende år 2002 vid första tillfället) fortfarande har negativt eget kapital åläggs föreningen att upprätta en kontrollbalansräkning per 30 juni senast den 1 september (d v s vid första tillfället år 2003). Om denna visar negativt eget kapital och synnerliga skäl inte finns för undantag så sker degradering en division inför nästkommande säsong (d v s vid första tillfället inför säsongen år 2004). Beslut om detta fattas av Representantskapsmötet i november (vid första tillfället november 2003).

Elitlicens erhålles för ett år i taget.

Superettanföreningarnas egna kapital och redovisade resultat 2001, tkr

	<u>Eget kapital</u>	<u>Resultat</u>
Västra Frölunda IF	+ 5362	- 1257
Mjällby AIF	+ 3742	- 2707
Kalmar FF	+ 3413	- 1165
Gefle IF	+ 2077	+ 701
Västerås SK FK	+ 207	+ 1381
FC Café Opera Djursholm	+ 167	+ 98
IK Brage	+ 17	+ 1197
Assyriska Föreningen	- 137	- 436
Landskrona BoIS	- 422	+ 485
Motala AIF FK	-463	+ 32
IFK Malmö	- 966	- 763
Östers IF	- 1035	- 1110
IF Sylvia	- 2035	+ 336
Umeå FC	- 4383	+ 756
GAIS	-4752	- 894
Enköpings SK	- 7387	- 4136
* Totalt	-6595	- 7484

Tabell 13

Av ovanstående framgår bl a att de föreningar som har förhållandevis stort eget kapital, genom underbalanserad budget, kunnat satsa lite extra för att försöka nå sportsliga framgångar och avancemang till allsvenskan.

Det finns också exempel på en förening med stort kapitalunderskott som försökt satsa sig ur krisen genom att driva verksamheten med en kraftigt underbalanserad budget i syfte att nå allsvenskan. Den strategin är dock mycket riskabel, och med facit i handen inte så lyckad.

Samband mellan föreningarnas utgifter och tabellposition 2001

	<u>Rangordning efter utgifter</u>	<u>Tabellposition</u>
Kalmar FF	1	1
Mjällby AIF	2	3
IK Brage	3	10
Landskrona BoIS	4	2
GAIS	5	14
Östers IF	6	12
Enköpings SK FK	7	8
Västra Frölunda IF	8	9
IFK Malmö	9	11
Västerås SK/FK	10	6
Gefle IF	11	4
Umeå FC	12	15
FC Café Opera Djursholm	13	5
Assyriska Föreningen	14	13
Motala AIF FK	15	16
IF Sylvia	16	7

Tabell 14

Slutsatsen av ovanstående är att det för de flesta föreningar i Superettan synes råda ett samband mellan rangordningen utifrån utgifter och årets tabellposition. För de båda till allsvenskan uppflyttade lagen Kalmar FF och Landskrona BoIS är sambandet ganska tydligt. IK Brages situation förklaras delvis av att man äger Domnarvsvallen och därmed har dess kostnader i sin helhet med i denna redovisning. GAIS har som nedflyttad från allsvenskan det klassiska problemet att man sitter fast i kostnader som under det första året är svåra att till fullo ta sig ur.

I övrigt finns det anledning att uppmärksamma Gefle IF, FC Café Opera Djursholm och IF Sylvia som med gott ledarskap lyckats kompensera de lägre ekonomiska resurser de haft till förfogande, så att de därigenom nått goda sportsliga resultat. Förmågan att kunna hushålla med resurser är ju per definition ordet ekonomi, varför det därför säkert finns anledning för fler föreningar att ta lärdom av arbetssätten i dessa tre föreningar.

En annan förening som bör uppmärksammas är Västers SK FK som på några få år lyckats vända en mycket besvärlig ekonomisk situation till att idag uppnått såväl positivt eget kapital som en god tabellplacering.

Den största ekonomiska prestationen av dem alla gjordes dock förmodligen av Umeå FC, som under året verkade utifrån mycket besvärliga ekonomiska förutsättningar, och lyckades fullfölja seriespelet. Förhoppningsvis skall införandet av Elitlicensen minska riskerna för klubbarna att framöver hamna i liknande situationer.

Sammanfattning

Både intäkter och kostnader minskade i Superettan under år 2001 jämfört med år 2000. Den främsta förklaringen är att de båda storklubbarna Malmö FF och Djurgårdens IF FF spelade i Superettan år 2000 och i allsvenskan år 2001. Dessa klubbar svarade tillsammans för 17 % av Superettans intäkter år 2000, eller 67 mkr. Klubbarnas spel i Superettan innebar också högre publiksiffror och publikintäkter för de andra lagen genom storklubbarnas bortamatchspel i Superettan år 2000.

Den genomsnittliga intäkten per förening uppgick till 9,6 mkr (2000: 13,4 mkr)

Den genomsnittliga intäkten exklusive de från allsvenskan nedflyttade lagen GAIS och Västra Frölunda var 9,7 mkr (2000: exklusive Malmö FF och Djurgårdens IF FF 10,5 mkr).

Den genomsnittliga intäkten per förening i Superettan är högre år 2001 än vad den någonsin var i gamla division 1.

Föreningarna i Superettan redovisade 2001 sammantaget ett underskott uppgående till 7,5 mkr (2000: +14,1 mkr). I årets resultat ingår ett underskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv) på 5,6 mkr (2000: +18,2 mkr). Detta innebär att resultatet från verksamhet exklusive spelaromsättning för föreningarna i Superettan var ett underskott 1,9 mkr (2000: -4,1 mkr), vilket är 2,2 mkr bättre än år 2000.

Föreningarna i Superettan redovisade ett samlat eget kapital uppgående till -4,9 mkr för 2001 (2000: -12,0 mkr). Den främsta förklaringen till denna förbättring är att Djurgårdens IF FF spelade i allsvenskan år 2001, deras kapitalunderskott uppgick i Superettan år 2000 till 5,6 mkr.

Av föreningarna i Superettan redovisar sju stycken ett positivt eget kapital, och nio stycken ett kapitalunderskott.

Föregående år redovisade sex föreningar ett positivt eget kapital och tio föreningar ett kapitalunderskott. Utvecklingen kan därför sägas gå i rätt riktning, såväl det samlade kapitalunderskottet som antal föreningar med kapitalunderskott minskade under år 2001.

Allmänt sett är de flesta föreningarna underkapitaliserade. Vägar att stärka sina positioner kan t ex vara satsningar på spelarförädlingar med syfte vidareförsäljning till allsvenska eller utland, ökade publikintäkter, mer prestationsbundna spelarsättningar, inkomstbringande sidoverksamheter som tar till vara varumärkets mervärde samt anskaffande av externt riskkapital.

Idrottsverksamhets särart är att man i verksamheten har att arbeta parallellt med såväl verksamhetsmål i form av sportsliga elitmål och sociala idrottsliga breddmål, som ekonomiska mål. Styrningen för att hitta balansen mellan dessa mål är inte lätt. Detta kan också vara en viktig förklaring till att föreningarna har svårt att bygga upp ett eget kapital. Kostnadsbesparingar leder lätt till sämre förutsättningar att nå verksamhetsmålen, vilka hos bl.a. många supporters ofta får den största uppmärksamheten. Införandet av Elitlicensen har dock inneburit att förståelsen för att inte ha negativt eget kapital har ökat högst väsentligt.

För de flesta föreningar i Superettan synes det råda ett samband mellan rangordningen utifrån utgifter och årets tabellposition.

Det finns dock anledning att uppmärksamma bl a Gefle IF, FC Café Opera Djursholm och IF Sylvia som med gott ledarskap lyckats kompensera de lägre ekonomiska resurser de haft till förfogande, så att de därigenom nått goda sportsliga resultat. Förmågan att kunna hushålla med resurser är ju per definition ordet ekonomi, varför det därför säkert finns anledning för fler föreningar att ta lärdom av arbetssätten i dessa tre föreningar.

Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström